

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การสื่อสารเพื่อการเจริญพันธุ์ เป็นการวิจัยในอีกด้านหนึ่งของ การวางแผนครอบครัวซึ่งเป็น เรื่องของการวางแผนครอบครัวสำหรับผู้ทำงานแล้วและอาจมีบุตรแต่ไม่มี หรือมีบุตรไม่พอกับความต้องการ เช่น มีบุตรเพียงคนเดียวแล้วต้องการมีอีกกลับไม่มีทั้งที่สามีและภรรยาอยู่ในสภาพปกติทั้งคู่ ซึ่งมีปัญหาในเรื่องนั้นนับว่ามีความสำคัญมากขึ้นเป็นลำดับ ในขณะที่รัฐบาลมองเห็นว่าการวางแผนครอบครัวในเรื่องการคุมกำเนิดจะเป็นการช่วยลดอัตราการเพิ่มของประชากรลงแต่จากการนำเอาวิธีการคุมกำเนิดเข้ามาใช้ในประเทศไทยตลอดมานับเป็นระยะเวลายาวนานพอสมควร จะเห็นว่าการลดอัตราการเพิ่มของประชากรก็มีใ้ช่วยให้ประเทศไทยพัฒนาไปได้มากน้อยเท่าใดนัก และในขณะที่หน่วยงานที่รับผิดชอบทางการวางแผนครอบครัวมุ่งที่จะทำการณรงค์เพื่อให้ประชากรที่มีบุตรมากมีการจำกัดจำนวนบุตรด้วยวิธีการคุมกำเนิดนั้น ประชากรอีกจำนวนหนึ่งซึ่งเพิ่มมากขึ้นเรื่อย คือผู้ที่ปรารถนาจะมีบุตรแต่ไม่มีหรือที่เรียกกันทั่ว ๆ ไปว่า ผู้มีบุตรยาก ประชากรเหล่านี้ย่อมต้องการบริการและข่าวสารข้อมูลอันจะเป็นประโยชน์ต่อการช่วยให้สามารถมีบุตรได้ความความปรารถนาเช่นกัน

ดังนั้นวัตถุประสงค์ของการศึกษาเรื่องการสื่อสารเพื่อการเจริญพันธุ์ในครั้งนี้ เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของการสื่อสารในเรื่องนี้ว่าเป็นอย่างไร โดยผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ 5 ข้อด้วยกันคือ

1. เพื่อให้ทราบถึงการรับสารสนเทศเรื่องการเจริญพันธุ์ที่ผู้มารับบริการเรื่องการมีบุตรยากได้รับจากสื่อต่าง ๆ
2. เพื่อให้ทราบถึงลักษณะการแพร่กระจายสารสนเทศในเรื่องการเจริญพันธุ์
3. เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมในการเสาะแสวงหาสารสนเทศในเรื่องการเจริญพันธุ์ก่อนการมาพบแพทย์ของผู้ที่แต่งงานแล้วแต่ไม่มีบุตร หรือมีเพียง 1 คนและต้องการมีอีกแต่มีปัญหาทางด้านการเจริญพันธุ์

4. เพื่อให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมในการเปิดรับสื่อมวลชน และพฤติกรรมในการแสวงหาสารสนเทศในเรื่องการเจริญพันธุ์ กับอายุ การศึกษา และรายได้ของสตรีผู้มารับบริการ
5. เพื่อให้ทราบถึงความเป็นไปได้ ในการนำเอารูปแบบของการสื่อสารเพื่อการวางแผนครอบครัวในเรื่องของการคุมกำเนิดตามแนวทางของ โรเจอร์มาใช้กับการสื่อสารเพื่อการเจริญพันธุ์

จากวัตถุประสงค์ดังกล่าวผู้วิจัยได้นำมาตั้ง เป็นสมมติฐานเพื่อการวิจัยซึ่งแบ่ง ออกเป็นรายละเอียดต่าง ๆ 8 ข้อด้วยกัน พิจารณาในเรื่องสื่อที่ให้สารสนเทศ บุคคลของสื่อที่ให้สารสนเทศในเรื่องการเจริญพันธุ์กับสตรีผู้มารับบริการ และความสัมพันธ์ ของตัวแปรต่าง ๆ กับการเปิดรับสื่อและการแสวงหาสารสนเทศ ดังนี้

1. สตรีผู้มารับบริการ ใ้รับสารสนเทศในเรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อบุคคล มากกว่าสื่อมวลชน
2. สตรีผู้มารับบริการ เป็นผู้ที่ใ้รับสารสนเทศในเรื่องการเจริญพันธุ์ จาก บุคคลที่มีความผูกพันอย่างใกล้ชิดสนิทสนม มีมากกว่าบุคคลที่มีความผูกพันอย่างผิวเผิน
3. อายุของสตรีผู้มารับบริการ เรื่องการมีบุตรยากมีความสัมพันธ์กับ ปริมาณการ เปิดรับสื่อมวลชน
4. การศึกษาของสตรีผู้มารับบริการ เรื่องการมีบุตรยากมีความ สัมพันธ์กับปริมาณการ เปิดรับสื่อมวลชน
5. รายได้ของสตรีผู้มารับบริการ เรื่องการมีบุตรยากมีความสัมพันธ์ กับปริมาณการ เปิดรับสื่อมวลชน
6. อายุของสตรีผู้มารับบริการ เรื่องการมีบุตรยากมีความสัมพันธ์กับ ปริมาณการแสวงหาสารสนเทศเรื่องการเจริญพันธุ์
7. การศึกษาของสตรีผู้มารับบริการ เรื่องการมีบุตรยากมีความสัมพันธ์ กับปริมาณการแสวงหาสารสนเทศเรื่องการเจริญพันธุ์
8. รายได้ของสตรีผู้มารับบริการ เรื่องการมีบุตรยากมีความสัมพันธ์ กับปริมาณการแสวงหาสารสนเทศเรื่องการเจริญพันธุ์

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยทำการศึกษาค้นคว้าเก็บ
ตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงจากสคริปต์มารับบริการในเรื่องการเจริญพันธุ์ที่คลินิกผู้มี
บุตรยากของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ในวันอังคารและวันพฤหัสบดี กับคลินิกผู้มีบุตรยาก
ของโรงพยาบาลศิริราช ในวันจันทร์และวันพฤหัสบดี ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลทำโดยผู้
วิจัยเองและผู้ช่วยอีก 1 ท่าน ที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ผู้วิจัยทำการศึกษาก่อน
อย่างดี ทำการเก็บตัวอย่างโดยการสัมภาษณ์จากสคริปต์มารับบริการจำนวนทั้งสิ้น
260 ราย โดยใช้เวลาประมาณ 1 เดือน

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ซึ่งเป็นการ कुट्टिङ्गสภาพทั่ว ๆ ไปของ
การสื่อสาร ผู้วิจัยจึงใช้สถิติเชิงบรรยายคือคำร้อยละเป็นส่วนใหญ่ และใช้การ
วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และหาค่าสหสัมพันธ์บางส่วนของตัวแปรอายุ
การศึกษา และรายได้ของสคริปต์มารับบริการ เรื่องการมีบุตรยาก กับปริมาณการ
เปิดรับสื่อมวลชนและการแสวงหาสารสนเทศ เรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อมวลชน
เพื่อนำผลมาใช้ในการพิสูจน์สมมติฐานที่ตั้งไว้

สรุปผลของการวิจัยจากการทดสอบสมมติฐาน

จากการทดสอบสมมติฐานทั้ง 8 ข้อที่ตั้งไว้ พบว่า

สมมติฐานข้อที่ 1 ได้รับการทดสอบว่าเป็นจริงตามสมมติฐาน กล่าวคือ
สคริปต์มารับบริการส่วนใหญ่แล้วเมื่อถามถึงสารสนเทศในเรื่องการเจริญพันธุ์ที่เคยไ้
รับจากแหล่งสื่อที่เป็นทั้งสื่อบุคคลและสื่อมวลชนทั้งหมดแล้ว ปรากฏว่าร้อยละของ
ผู้ที่ตอบว่าเคยไ้รับจากสื่อบุคคลมีมากกว่าสื่อมวลชนทุกสื่อ แสดงให้เห็นว่าเมื่อเปรียบเทียบ
เทียบการร้อยละของสื่อสองสื่อในระหว่างสื่อบุคคลและสื่อมวลชนแล้ว ร้อยละของสคริปต์
มารับบริการส่วนใหญ่จะไ้รับสารสนเทศเรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อบุคคลมีจำนวนมากกว่า
และจากค่าคอมที่ว่าทราบอย่างไรว่าโรงพยาบาลที่มาทำการรักษา(อาจเป็นโรงพยาบาล
จุฬา หรือ โรงพยาบาลศิริราช) มีการเปิดบริการรักษา จะพบว่า ไ้รับทราบจากสื่อ
บุคคลมีจำนวนมากกว่าอย่างเห็นได้ชัด คือ ทราบจากสื่อบุคคล 85.8% ในขณะที่
ทราบจากสื่อมวลชน 5.8% ฉะนั้นจึงอาจกล่าวสรุปไ้ได้ว่า โดยสภาพทั่ว ๆ ไปของการ
สื่อสารในเรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อต่าง ๆ นั้น จะมีการสื่อสารผ่านทางสื่อบุคคลมาก

กว่าสื่อมวลชน ซึ่งเป็นไปตามลักษณะการสื่อสารแบบกองทัพ (Taboo Communication) ซึ่งส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นโดยผ่านสื่อบุคคลมากกว่าสื่อมวลชน และเรื่องการวางแผนครอบครัว ถือเป็นลักษณะหนึ่งของการสื่อสารแบบกองทัพซึ่งการเจริญพันธุ์ถือเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนครอบครัว ฉะนั้นการสื่อสารเพื่อการเจริญพันธุ์จึงเป็นลักษณะหนึ่งของการสื่อสารแบบกองทัพ

จากจุดนี้จึงอาจเชื่อมโยงต่อไปถึงลักษณะการแพร่กระจายสารสนเทศในเรื่องการเจริญพันธุ์ ซึ่งมีลักษณะของการแพร่กระจายจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง ถือเป็นลักษณะของปากต่อปากมากกว่าจะเป็นลักษณะของการแพร่กระจายจากสื่อมวลชน ไปยังประชาชนจำนวนมาก การแพร่กระจายโดยผ่านสื่อมวลชนอาจมีในจำนวนจำกัด จะมีมากก็อาจจะผ่านทางคอลัมน์หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร ที่มีเรื่องลักษณะนี้เผยแพร่ โดยผ่านทางคอลัมน์แพทย์เป็นส่วนมาก

สมมติฐานข้อที่ 2 ใ้รับการทดสอบว่าเป็นจริงตามสมมติฐาน กล่าวคือ สตรีผู้มารับบริการส่วนใหญ่แล้วจะได้รับสารสนเทศจาก ญาติ และเพื่อน(บ้าน, ร่วมงาน) ซึ่งมักจะเป็นญาติ และเพื่อนที่มีความสนิทสนมต่อกันมากหรือปานกลาง มีน้อยรายที่จะได้รับทราบจากญาติหรือเพื่อนที่มีความสนิทสนมน้อยหรือไม่สนิทกันเลย ส่วนมากสารสนเทศที่ไ้จากบุคคลที่ไม่สนิทมักจะเป็นผู้ที่ได้รับจาก แพทย์/บุคลากรทางแพทย์ ผู้ที่เคยรับบริการมาแล้วหรือคนรู้จักมากกว่า ถึงแม้ว่าการได้รับสารสนเทศจะมีลักษณะของการรับจากบุคคลต่าง ๆ กัน ก็ตาม แต่เมื่อรวมค่าคะแนนของระดับความผูกพันต่อกันออกมาแล้ว สตรีผู้มารับบริการส่วนใหญ่ก็จะได้รับสารสนเทศในเรื่องการเจริญพันธุ์จากบุคคลที่มีความผูกพันแบบใกล้ชิดสนิทสนม มีจำนวนมากกว่าสตรีผู้มารับบริการที่ได้รับสารสนเทศจากบุคคลที่มีความผูกพันแบบผิวเผิน ถึงแม้ว่าจะมีสตรีจำนวนหนึ่งที่ได้รับสารสนเทศจากบุคคลที่ไม่มีความผูกพันต่อกันเลยก็ตาม ซึ่งมีข้อสังเกตว่าในส่วน ของสตรีผู้มารับบริการกับผู้ที่ให้สารสนเทศที่ไม่มีความผูกพันต่อกันนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นความผูกพันต่อกันระหว่างแพทย์/บุคลากรทางแพทย์กับสตรีผู้มารับบริการ ที่ได้รับคำแนะนำจากแพทย์ว่ามีบริการรักษา สำหรับสตรีผู้มีบุตรยากให้สามารถมีบุตรได้ ฉะนั้น

ลักษณะความสัมพันธ์ของคู่มือสารทั้ง 2 คือ แพทย์/บุคลากรทางแพทย์กับสคริปต์ผู้มารับบริการ
จึงคิดว่า ไม่มีความผูกพันต่อกัน แต่สามารถหาการสื่อสารในเรื่องที่ทองการหรือสร้าง
ความเข้าใจร่วมกันได้ง่าย เพราะสารสนเทศที่สคริปต์ผู้มารับบริการทองการจะทำการ
สื่อสารกับแพทย์นั้น เป็นสารสนเทศที่แพทย์มีความรอบรู้เป็นอย่างมากเนื่องจากเป็น
หน้าที่ของแพทย์โดยตรง

ฉะนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าในบางครั้งสารสนเทศใหม่ ๆ ที่บุคคลได้รับ ก็
อาจจะได้รับจากบุคคลที่ไม่มีความผูกพันต่อกันเลย มิใช่จะได้รับแต่เฉพาะจากบุคคล
ที่มีความผูกพันแบบใกล้ชิดสนิทสนม หรือมีความผูกพันแบบผิวเผินเสมอไป ตามที่
Gronovetter ได้ทำการศึกษาในเรื่องการหางานใหม่ก็งที่กล่าวมาแล้ว

สมมติฐานข้อที่ 3 ได้รับการปฏิเสธ กล่าวคือเมื่อหาค่าความสัมพันธ์
ระหว่างตัวแปรคนและตัวแปรความแล้ว ปรากฏว่า ปริมาณการ เปิดรับสื่อมวลชนไม่มี
ความสัมพันธ์กับอายุของสคริปต์ผู้มารับบริการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 แม้จะ
หาความสัมพันธ์อีกครั้งโดยซิกซ์อิทธิพลของตัวแปรอื่น ๆ ออกไป ตัวแปรทั้ง 2 ตัวก็
ยังคงไม่มีความสัมพันธ์กันนั่นเอง อนึ่งเพื่อพิจารณาในรายละเอียดความสัมพันธ์ของ
ปริมาณการ เปิดรับสื่อแต่ละประเภทว่าอายุจะมีความสัมพันธ์กับการ เปิดรับสื่อใดบ้าง
แคผลของการหาความสัมพันธ์แสดงให้เห็นว่าอายุไม่มีความสัมพันธ์กับการ เปิดรับสื่อ
ใด ๆ เลย ทั้งวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร

อาจกล่าวได้ว่าปริมาณการ เปิดรับสื่อมวลชนจะมีความสัมพันธ์กับอายุก็ต่อ
เมื่อมีอิทธิพลของตัวแปรอื่นรวมอยู่ด้วย ซึ่งมีอิทธิพลทางด้านการศึกษาและรายได้
ทั้งนี้เพราะในการหาความสัมพันธ์ในครั้งแรกซึ่งมิได้ซิกซ์อิทธิพลของตัวแปรทางด้าน
การศึกษา และรายได้ออกไป หากการศึกษาและรายได้อิทธิพลอยู่ด้วย ก็น่าที่จะ
เป็นตัวแปรร่วมที่ช่วยอธิบายความสัมพันธ์ของอายุกับการ เปิดรับสื่อมวลชนให้มีความ
สัมพันธ์ต่อกันได้

สมมติฐานข้อที่ 4 ได้รับการยอมรับว่า ปริมาณการ เปิดรับสื่อมวลชนมี
ความสัมพันธ์กับการศึกษาของ สคริปต์ผู้มารับบริการที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.001
โดยมีความสัมพันธ์กันปานกลางคือ มีความสัมพันธ์เท่ากับ .448 และมีความสัมพันธ์

ในทางเดียวกัน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า สตรีผู้มารับบริการที่มีการศึกษาสูงขึ้น จะมีการเปิดรับสื่อมวลชนต่าง ๆ สูงขึ้นด้วย ซึ่งจากการหาความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับสื่อมวลชนแต่ละประเภท พบว่าการศึกษามีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อมวลชนแต่ละประเภทด้วย อย่างไรก็ตามค่าความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์มีค่าสูงกว่าสื่ออื่น ๆ คือมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ .517 นั้นหมายความว่า การเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์กับการศึกษามีความสัมพันธ์กันค่อนข้างมาก เมื่อเปรียบเทียบกับความสัมพันธ์ของการเปิดรับสื่ออื่น ๆ กับการศึกษา ฉะนั้นการศึกษาจึงมีอิทธิพลต่อการเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์อย่างมาก การที่สตรีผู้มารับบริการ เปิดรับหนังสือพิมพ์มากนั้นย่อมต้องมีการศึกษาสูงขึ้นด้วย อย่างไรก็ตามจากการสังเกตพบว่า สตรีผู้มารับบริการที่มีการศึกษาในระดับต่ำเมื่อถามถึงการเปิดรับสื่อมวลชนแต่ละประเภท โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์หรือวิทยุ จะเปิดรับมากและเป็นการเปิดรับเพื่อความบันเทิง เป็นส่วนใหญ่

อนึ่ง เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของปริมาณการเปิดรับสื่อมวลชน โดยซีกอิทธิพลของตัวแปรทางด้านอายุ และรายได้ออกไป ก็ปรากฏว่าปริมาณการเปิดรับสื่อมวลชนกับการศึกษาก็ยังคงมีความสัมพันธ์กันอยู่ แสดงว่าปริมาณการเปิดรับสื่อมวลชนกับการศึกษามีความสัมพันธ์กันอย่างแท้จริง แต่เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างสื่อแต่ละประเภทกับการศึกษา ทำให้พบว่าปริมาณการเปิดรับวิทยุและโทรทัศน์จะมีความสัมพันธ์กับการศึกษาก็คือเมื่อมีตัวแปรในเรื่องของรายได้เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

สมมติฐานข้อที่ 5 ใ้รับการยอมรับ คือปริมาณการเปิดรับสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับรายได้ของ สตรีผู้มารับบริการที่ระดับนัยสำคัญ .001 และมีค่าความสัมพันธ์กันปานกลางโดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ .437 นั้นหมายความว่าเมื่อสตรีผู้มารับบริการมีรายได้สูงขึ้นย่อมมีการเปิดรับสื่อมวลชนสูงขึ้นตามไปด้วย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากมีโอกาสครอบครองสื่อมวลชนมากขึ้นนั่นเอง อย่างไรก็ตามก็ปรากฏว่าความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับปริมาณการเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์มีค่าสูงกว่าค่าความสัมพันธ์ของรายได้กับปริมาณการเปิดรับสื่อมวลชนอื่น ๆ จากกรณีเช่นนี้อาจเป็นผลมาจากสภาพทางสังคมที่ว่า คนที่มีรายได้สูงย่อมใช้เวลาส่วนใหญ่ในการประกอบอาชีพ ซึ่งในบางรายอาจต้องรับผิดชอบในหลายๆ ด้าน จึงทำให้มีเวลาในการเปิดรับสื่อมวลชนน้อยลง การเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์อาจจะ

ที่ดีที่สุดและใช้เวลาน้อยแต่คุ้มค่าเพราะเสนอเนื้อหาทุกเรื่องอยู่ในฉบับเดียวกัน การใช้เวลาในช่วงของการเดินทางในการอ่านหนังสือพิมพ์ย่อมเป็นไปได้มาก ฉะนั้นจึงทำให้รายได้กับปริมาณการเปิดรับหนังสือพิมพ์มีความสัมพันธ์กันสูง และเมื่อรู้จักอิทธิพลของตัวแปรทางด้านอายุ และการศึกษาออกไป ก็พบว่าปริมาณการเปิดรับสื่อมวลชนกับรายได้มีความสัมพันธ์กันอย่างแท้จริง

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการเปิดรับสื่อมวลชนกับรายได้ เมื่อรู้จักอิทธิพลของตัวแปรทางด้านอายุ และการศึกษาออกไปแล้ว ก็ปรากฏว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างแท้จริง เช่นกัน แต่ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการเปิดรับสื่อวิทยุ โทรทัศน์และนิตยสารจะมีความสัมพันธ์กับรายได้ ก็ต่อเมื่อมีอิทธิพลของตัวแปรทางด้านการศึกษา มาร่วมอธิบายด้วย

สมมติฐานข้อที่ 6 ไม่ได้รับการยืนยัน นั่นคือปริมาณการแสวงหาสารสนเทศ เรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อมวลชนไม่มีความสัมพันธ์กับอายุ ถึงแม้ว่าการหาความสัมพันธ์ในขั้นแรกระหว่างปริมาณแสวงหาสารสนเทศ เรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อมวลชน จะมีความสัมพันธ์กับอายุของสตรีผู้มารับบริการที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยมีค่าความสัมพันธ์กันเท่ากับ .144 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันน้อยมาก แต่เมื่อหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 2 โดยรู้จักอิทธิพลของตัวแปรบางส่วนคือ ตัวแปรการศึกษา และรายได้ออกไป ปรากฏว่าปริมาณการแสวงหาสารสนเทศ เรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อมวลชนไม่มีความสัมพันธ์กับอายุของสตรีผู้มารับบริการ ทั้งนี้การที่ตัวแปรทั้ง 2 ตัวมีความสัมพันธ์กันในครั้งแรกเนื่องมาจากมีตัวแปรในเรื่องการศึกษาและรายได้มาร่วมอธิบายอยู่ด้วย สำหรับปริมาณการแสวงหาสารสนเทศ เรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อมวลชนกับอายุของสตรีผู้มารับบริการ เพียงอย่างเดียว เกี่ยวกันไม่มีความสัมพันธ์กัน

สมมติฐานข้อที่ 7 ได้รับการยอมรับ คือปริมาณการแสวงหาสารสนเทศ เรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับการศึกษาของสตรีผู้มารับบริการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .001 โดยมีค่าความสัมพันธ์กันปานกลางคือเท่ากับ .427

นั่นหมายความว่า สตรีผู้มารับบริการที่มีการศึกษาสูงขึ้นก็จะมี การแสวงหาสารสนเทศ ในเรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อมวลชนมากขึ้นตามไปด้วย การแสวงหาสารสนเทศก็เพื่อนำ มาใช้เป็นข้อมูลเพื่อการตัดสินใจหรือเพื่อเปรียบเทียบหาข้อมูลที่ดีที่สุด และถูกต้องที่สุด นั้นเอง ทั้งนี้เพราะการศึกษาจะช่วยให้บุคคลมองสิ่งต่าง ๆ กว้างไกลขึ้น และจากการ วิจัยในครั้งนี้ปรากฏว่า สตรีผู้มารับบริการมีอาชีพเป็นครูและข้าราชการ เป็นส่วนใหญ่ เมื่อถามถึงการแสวงหาสารสนเทศเรื่องการเจริญพันธุ์ ส่วนมากจะตอบว่าเมื่อมีรายการ เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ทางโทรทัศน์ หรือวิทยุ จะต้องหยุดดูหรือฟังทุกครั้ง หรือเมื่อพบที่โตน ก็จะต้องอ่านทุกครั้ง ซึ่งเมื่อเทียบกับกลุ่มอาชีพอื่นซึ่งมีการศึกษาน้อยมักจะไม่ค่อยดูหรือฟัง แต่จะใช้วิธีการพูดคุยหรือถามบุคคลอื่นมากกว่า

จากการพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของปริมาณการแสวงหาสารสนเทศเรื่องการ เจริญพันธุ์กับการศึกษาของสตรีผู้มารับบริการ โดยซีกอิทธิพลของตัวแปรบางส่วนออกไป ซึ่งได้แก่ตัวแปรอายุและรายได้ พบว่าการศึกษามีความสัมพันธ์กับการแสวงหาสารสนเทศ ในเรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อมวลชนจริง ๆ แต่การศึกษาจะมีความสัมพันธ์กับการแสวง หาสารสนเทศเรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อวิทยุและโทรทัศน์ได้ก็ต่อเมื่อมีอิทธิพลของตัวแปร ทางค่านายได้มาร่วมอธิบายด้วย

สมมติฐานข้อที่ 8 ไม่ได้รับการยอมรับ กล่าวคือ ปริมาณการแสวงหาสาร สนเทศเรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อมวลชน ไม่มีความสัมพันธ์กับรายได้ของสตรีผู้มารับ บริการ ทั้งนี้จากการหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้ง 2 ตัว ในขั้นแรกนั้นตัวแปรทั้ง 2 ตัวนี้มีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .001 โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ .359 และเป็นความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน ซึ่งหมายความว่าสตรีผู้มารับบริการที่ มีรายได้สูงขึ้นจะมีการแสวงหาสารสนเทศในเรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อมวลชนมากขึ้น ด้วย แต่เมื่อหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการแสวงหาสารสนเทศเรื่องการเจริญ พันธ์ุจากสื่อมวลชน โดยซีกอิทธิพลของตัวแปรอายุและการศึกษาออกไป ปรากฏว่า ปริมาณการแสวงหาสารสนเทศเรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อมวลชนนั้นไม่มีความสัมพันธ์กับ ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในครั้งแรกนั้นเป็นความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลของตัวแปรการศึกษา มาร่วมอธิบาย ตัวรายได้เพียงตัวเดียวไม่มีความสัมพันธ์กับการแสวงหาสารสนเทศ

เรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อมวลชน แต่รายไก่อาจจะมีความสัมพันธ์กับการแสวงหา
สารสนเทศเรื่องการเจริญพันธุ์จากสื่อบุคคล หมายถึงว่าผู้ที่มียุติกรรมสูงย่อมมีโอกาสที่
จะพบแพทย์ซึ่งเป็นสื่อบุคคลได้หลาย ๆ แพทย์ โดยเมื่อใครบอกว่าแพทย์ที่ไหนดีก็จะ
ไปหา โดยมิต้องคำนึงถึงในค่านของราคาค่ารักษาเนื่องจากมีรายไก่อสูงเพียงพอกับ
ค่ารักษาอยู่แล้วนั่นเอง

การนำแบบจำลองของโรเจอร์ (Rogers) มาใช้

จากวัตถุประสงค์ในข้อที่ 5 ที่ผู้วิจัยตั้งไว้ว่า เพื่อทราบความเป็นไปได้ใน
การนำเอารูปแบบการสื่อสารการวางแผนครอบครัวในเรื่องการคุมกำเนิด ตามแนว
ทางของโรเจอร์ (Rogers) มาใช้กับการสื่อสารเพื่อการเจริญพันธุ์นั้น ทั้งนี้เพื่อให้
สารสนเทศในเรื่องการวางแผนครอบครัวออกไปสู่ประชาชนพร้อมกันทั้ง 2 ด้าน
อันเป็นลักษณะของการสื่อสารที่ดี และจากการศึกษาถึงพฤติกรรมการรับสารสนเทศ
ในเรื่องการเจริญพันธุ์ในบทที่ 3 ซึ่งพบว่าสารสนเทศในเรื่องการเจริญพันธุ์นั้น ส่วน
มากจะมีการเผยแพร่ผ่านทางสื่อบุคคลมากกว่าผ่านทางสื่อมวลชน และที่เผยแพร่ผ่าน
ทางสื่อมวลชนก็เป็นไปในลักษณะของความต้องการของตัวบุคคลซึ่งประสบปัญหาในเรื่อง
การเจริญพันธุ์ที่เขียนจดหมายมาถามแพทย์ทางคอลัมน์ในหนังสือพิมพ์หรือนิยายสาร หรือ
โทรศัพท์มาถามในรายการแพทย์ซึ่งออกอากาศทางโทรทัศน์ เป็นต้น เมื่อหน่วยงานที่รับ
ผิดชอบทางด้านกรวางแผนครอบครัวไม่มีการเผยแพร่สารสนเทศให้ประชาชนกลุ่มที่มี
ปัญหาทางด้านกรเจริญพันธุ์ได้ทราบ จึงทำให้รูปแบบของการสื่อสารออกมาในลักษณะ
ที่ตัวบุคคลต้องแสวงหาสารสนเทศเอง เป็นส่วนใหญ่

อย่างไรก็ตาม ลักษณะของการสื่อสารเรื่องการเจริญพันธุ์ซึ่งนับว่ายังอยู่
ในระยะเริ่มแรกนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับกรเผยแพร่สารสนเทศในเรื่องการคุมกำเนิด
ในระยะเริ่มแรกก็มีลักษณะเช่นเดียวกัน คือเริ่มจากการสื่อสารระหว่างบุคคลต่อ
บุคคลก่อน โดยอาจจะเป็นสารสนเทศที่ได้รับจากญาติ หรือเพื่อน หรือจากแพทย์
และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข(การศึกษาที่อำเภอโพธาราม ราชบุรี ในโครงการวางแผน
ครอบครัวในระยะเริ่มแรก) ต่อมาประชาชนทั่วไปเกิดการยอมรับแล้วว่าเรื่อง

ของการคุมกำเนิด ไม่ใช่เรื่องของการทำบาปตามความเชื่อดั้งเดิม การเผยแพร่การวางแผนครอบครัวก็ค่อย ๆ เริ่มเผยแพร่ผ่านทางสื่อมวลชนมากขึ้น และการเผยแพร่ผ่านทางสื่อมวลชนดังกล่าวก็มีผลแต่เพียงให้ความรู้เท่านั้นเอง

การเผยแพร่สารสนเทศในเรื่องการเจริญพันธุ์ ก็เริ่มจากการสื่อสารระหว่างบุคคลต่อบุคคลก่อนเช่นกัน โดยได้รับสารสนเทศเรื่องการเจริญพันธุ์จากญาติ และเพื่อน เป็นส่วนมากและได้จากแพทย์/บุคลากรทางแพทย์รองลงมา การสื่อสารจึงเป็นไปในระหว่างบุคคล แต่เมื่อมีการเผยแพร่ผ่านทางสื่อมวลชน ในกรณีของ เรื่องธนาคารสุจิตี มีการเผยแพร่ผ่านทางหนังสือพิมพ์นั้น ก็ช่วยให้ประชาชนที่ประสบปัญหาเรื่องการมีบุตรยาก ที่อยู่ในที่ห่างไกล ได้รับความรู้ในเรื่องการเจริญพันธุ์มากขึ้น จนถึงกับเดินทางมาจากต่างจังหวัดเพื่อมาพบแพทย์เกี่ยวกับเรื่องธนาคารสุจิตีได้เผยแพร่ออกไป เพื่อขอใช้บริการ รักษา

เพื่อเปรียบเทียบลักษณะการสื่อสารในเรื่องการคุมกำเนิด และเรื่องการเจริญพันธุ์ในระยะเริ่มแรกซึ่งมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันแล้ว ทั้งนี้การเผยแพร่สารสนเทศเรื่องการเจริญพันธุ์ตามแผนภูมิการใช้สื่อบุคคลและสื่อมวลชน เพื่อการสื่อสารการวางแผนครอบครัวความขึ้นคอนท่าง ๆ ของกระบวนการทัศนใจ และยอมรับนวัตกรรม ซึ่งใช้ในการเผยแพร่เรื่องการคุมกำเนิดมาใช้ในการเผยแพร่เรื่องการเจริญพันธุ์ได้ ถึงแม้ว่าผลของการเผยแพร่จะมีวัตถุประสงค์ต่างกันก็ตาม คือการสื่อสารเพื่อการคุมกำเนิดนั้นมุ่งในเรื่องการป้องกัน แต่การสื่อสารเรื่องการเจริญพันธุ์มุ่งเรื่องการแก้ไข ซึ่งอาจทำให้จุดเริ่มต้นของการสื่อสารแตกต่างกันออกไปบางครั้งที่ว่า การคุมกำเนิด เริ่มจากการให้ความรู้เพื่อก่อให้เกิดการยอมรับไม่ปฏิบัติ แต่การเจริญพันธุ์ เริ่มจากการยอมรับอยู่แล้วว่าต้องการข้อมูลทางค่านนี้ เพื่อก่อให้เกิดการรักษาในขั้นสุดท้าย

สำหรับในขั้นตอนของการเผยแพร่ นั้น ก็น่าที่จะใช้สื่อในลักษณะเดียวกันคือ ในขั้นของความรู้ซึ่งหมายถึงการให้ความรู้ว่าการมีบุตรยากนั้นแพทย์สามารถช่วยให้สามารถมีบุตรได้ สารสนเทศในเรื่องสถานที่เปิดบริการรักษา ซึ่งสื่อมวลชนควรมีอิทธิพลมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการที่ผู้วิจัยถามว่าควรมีการเผยแพร่สารสนเทศในเรื่องเกี่ยวกับการเจริญพันธุ์ให้มากกว่านี้หรือไม่ สตรีผู้มารับบริการเกือบทุกรายที่ตอบว่าควรเผยแพร่ โดยเผยแพร่ผ่านทางสื่อบุคคลและสื่อมวลชน

สำหรับในชั้นของการแสวงหาความรู้ นั้น ในเรื่องของการเจริญพันธุ์ก็คือ ความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวกับตัวแพทย์ที่ทำการรักษา ความรู้ในเรื่องของคุณภาพการรักษา และความรู้ในเรื่องของข้อมูลทางการเงินราคา ซึ่งการใช้สื่อมวลชนก็ยังคงมีอิทธิพลอยู่ หากว่าได้รับการเผยแพร่ให้ประชาชนไต่ถาม ถึงความรู้ต่าง ๆ เหล่านี้ เพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจ อย่างไรก็ตามอิทธิพลของสื่อบุคคลย่อมเข้ามาเกี่ยวข้องกับตัว เช่นกัน ที่จะช่วยในการตัดสินใจว่าแพทย์ที่ไหนที่มีความเชื่อถือมากกว่ากัน โดยอาจใช้ ข้อมูลจากผู้ที่เคยพบแพทย์ในเรื่องนี้มาแล้ว

สำหรับในชั้นของการตัดสินใจเพื่อไปรับการรักษา ก็ทำนองเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องของการคุมกำเนิด คือสื่อบุคคลมีความสำคัญต่อการตัดสินใจ และ สำหรับการสื่อสารเพื่อการเจริญพันธุ์ พบว่าส่วนใหญ่ของการตัดสินใจมารับการรักษา ก็คือการตัดสินใจเอง หรือสามีที่มีส่วนช่วยในการตัดสินใจมารับการรักษา นั้นย่อมหมายความว่าสื่อบุคคลก็ยังคงมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ เช่นกัน

และในชั้นของการยืนยันสื่อบุคคลก็ยังคงมีความสำคัญอยู่บ้าง แต่ตัวผู้รับบริการเองจะเป็นตัวยืนยันว่าจะรับการรักษาในครั้งต่อไปหรือไม่ เพราะผลของการรักษาที่จะออกมาคือ สามารถมีบุตรได้ กับ ไม่สามารถจะมีบุตรได้ ไม่ว่าจะทำการรักษาด้วยวิธีใด

สรุปได้ว่าแบบจำลองการสื่อสารการวางแผนครอบครัวในเรื่องการคุมกำเนิดความแนวทางของโรเจอร์ สามารถนำมาใช้กับเรื่องการสื่อสารเพื่อการเจริญพันธุ์ได้เช่นกัน แต่จะต้องเสนอรายละเอียดของเนื้อหาที่แตกต่างกันบ้างในบางขั้นตอน และในบางครั้งการสื่อสารเพื่อการเจริญพันธุ์อาจมีขั้นตอนของการยอมรับ (ซึ่งหมายถึงการไปพบแพทย์) ที่สั้นกว่า คือเมื่อทราบว่าไม่มีแพทย์ที่ไหนบริการรักษาและได้ผลมาก ก็จะเกิดการยอมรับและไปพบแพทย์ทันที โดยไม่ต้องหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อช่วยในการตัดสินใจ

อย่างไรก็ตาม สำหรับลักษณะของการสื่อสารเพื่อการเจริญพันธุ์ นับตั้งแต่สตรีผู้มารับบริการ เริ่มมีความรู้สึกว่าคุณเองมีปัญหา เรื่องการเจริญพันธุ์จนถึงขั้นของการมาพบแพทย์นั้นพอที่จะสรุปเป็นแผนภาพได้ดังภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 4
ลักษณะการสื่อสารเพื่อการเจริญพันธุ์

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ในส่วนของตัวแปรที่นำมาใช้หาความสัมพันธ์ทวิคูณของการวิจัยในครั้งนี้นั้น ตัวแปรทางด้านจำนวนปีของการสมรสน่าจะเป็นตัวแปรอีกตัวหนึ่ง ที่ควรนำมาใช้ในการหาความสัมพันธ์ แต่เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้มีข้อจำกัดบางประการที่ทำให้ไม่สามารถนำตัวแปรนี้มาศึกษาได้จึงเสนอแนะให้ผู้สนใจในเรื่องการสื่อสารเพื่อการเจริญพันธุ์นำไปศึกษาต่อไป
2. ควรจะทำการศึกษากลุ่มประชากรที่ไม่ยอมรับเอาวิธีการคุมกำเนิดไปปฏิบัติว่าเป็นกลุ่มประชากรที่กองการสาธารณสุขเรื่องการเจริญพันธุ์ใช่หรือไม่อย่างไร
3. ควรจะทำการศึกษาลักษณะการสื่อสารเพื่อการเจริญพันธุ์ของสตรีผู้มีบุตรยาก ผู้ซึ่งไปรับบริการตามโรงพยาบาลเอกชนหรือความคลินิความีรูปแบบการสื่อสารเป็นอย่างไร
4. ควรมีการศึกษาในท้องถิ่นอื่น ๆ ทั้งในเขตเมืองและนอกเขตเมือง เพื่อนำมาศึกษาเปรียบเทียบถึงความจำเป็นในการเผยแพร่สารสนเทศเรื่องการเจริญพันธุ์ ทั้งนี้เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางการเผยแพร่สารสนเทศเรื่องการเจริญพันธุ์ต่อไป

อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นแนวทางของการศึกษาวิจัยเรื่องการสื่อสารเพื่อการเจริญพันธุ์ในถิ่นต่าง ๆ ต่อไป ผู้วิจัยได้เสนอข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับพฤติกรรม การรักษา และการเผยแพร่สารสนเทศเรื่องการเจริญพันธุ์ไว้ในบทที่ 6 ของการวิจัยในครั้งนี้นี้ด้วย